

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVIII. Idem probatur ex auctoritate, quam exercuit Romanus Pontifex in alios Episcopos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

ra præcessit, lib. 2. histor. Anglorum, cap. 1. *Cum*, inquit, *Gregorius in toto orbe gereret pontificatum*. Credo non excipiet Calvinus Galliam, & Germaniam ab orbe terrarum vniuerso.

S. GREGORIUS, qui ferè C C. annis Pipinum præcessit, lib. 4. epist. 52. vniuersis Episcopis Galliarum committit vices suas Virgilio Episcopo Arelatensi, ac præcipit, vt grauiores causas ad sedis Apostolicæ iudicium referat: *Quatenus*, inquit, *à nobis valeat congrua sine dubio sententia terminari*.

S. LEO, qui C C C. L. annis Pipinum præcessit, in epist. 89. ad Episcopos Gallix: *Nobiscum*, inquit, *vestra fraternitas recognoscat, Apostolicam sedem à vestra etiam prouincia sacerdotibus innumeris relationibus esse consultam, & pro diuersarum appellatione causarum, aut retractata, aut confirmata fuisse iudicia*.

S. CYPRIANVS, qui annis amplius quingentis ante Pipinum floruit, epist. 13. lib. 3. scribit ad Stephanum Papam, vt Episcopum Arelatensem deponat, & alium ei substituatur. Denique IRENAEVS, qui DC. annis eadem Pipini tempora antecessit, lib. 3. cap. 3. cum ait: *Ad Romanam Ecclesiam, propter potentioris principalitatem, necesse est omnem conuenire Ecclesiam; hoc est, omnes, qui sunt vndique fideles*; non excipit Gallos, cum ipse Gallus Episcopus esset. vt illud omitram, quod cum Dominus Petro, & in Petro successoribus ait: *Pascite oues meas*; Germanos, & Gallos in ouibus suis sine dubio numerauit.

CAPVT XVIII.

Idem probatur ex auctoritate quam exercuit Romanus Pontifex in alios Episcopos.

ARGUMENTVM VI. sumitur ex auctoritate, quam semper exercuerunt veteres Pontifices in Episcopos ceteros. Siquidem legimus à Pontificibus Romanis Episcopos in toto orbe institutos vel depositos, vel restitutos. quorum singula per se sufficerent ad hunc primatum ostendendum.

Ac primùm de institutione multa exempla afferri possent. In Concilio CHALCEDONENSI, action. 7. legimus, Maximum

num Antiochenum à S. Leone confirmatum in Episcopo
 Item de confirmatione Anatolij Episcopi Constantinopoli-
 tani ita scribit idem LEO epist. 54. ad Martianum: *Satis sci-
 quit, quod vestra pietatis auxilio, & mei favoris assensu
 scopatum tanta Urbis obtinuit.* Et epistola 84. ad Anastasium
 Thessalonicensem Episcopum: *De persona, inquit, confen-
 di Episcopi, & de cleri, plebisq; consensu Metropolitanus
 scopus ad tuam fraternitatem referat; quodque in prorsus
 bene placuit scire te faciat, ut ordinationem ritè celebra-
 tua quoque firmet auctoritas.* Et infra: *Sicut enim tuas
 rationes nullis dilationibus volumus fatigari, ita nihil per-
 timus, te ignorante, presumi.* Et in epist. 87. ad Episcopum
 fricæ: *Donatum, inquit, Salicinensem ex Novatiano com-
 Et comperimus, plebe conuersum, ita Dominico volumus
 presidere, ut libellum fidei sua ad nos meminerit dirigere.*

S. GREGORIUS lib. 4. epistol. 34. ad Constantiam Ar-
 stam: *Salonitana civitatis Episcopus me, ac responsali meo
 sciente, ordinatus est. & facta res est, quæ sub nullis
 ribus principibus euenit.* Et passim in epistolis suis
 mittere pallium, quod est Archiepiscopatus insignis
 Archiepiscopos Græciæ, Galliæ, Hispaniæ, &c. Notandum
 tamen est, quod etsi ex confirmatione Episcoporum
 tur primatus Romani Pontificis; tamen non est necesse
 omnes Episcopos semper confirmauerit. Potuit enim
 mittere Patriarchis & primatibus, ut in multis locis
 videtur.

De depositione multa etiam existant exempla, ac in
 CYPRIANVS lib. 3. epist. 13. ad Stephanum: *Dirigam
 quit, in provinciam, & ad plebem Arelatæ consistentem
 litera, quibus absente Marciano alius in locum eius
 tuatur.* Et infra: *Significabis planè nobis, quis in locum
 ciani Arelatæ fuerit constitutus, ut sciamus ad quem
 nostros dirigere, & cui scribere debeamus.*

CALVINVS lib. 4. Instit. cap. 7. §. 7. ex hoc ipso loco
 mentum sumit: *Quæso, inquit, si Gallia tunc profusus
 phanus, an non dicitur erat Cyprianus, coërceas istos
 tui sunt? sed longè aliter loquitur; Hoc fraterna inquit
 tas, qua inter nos deincti sumus, requirit, ut mutuo
 mus.* RESPONDEO; Verba ista, quæ Calvinus citat, nul-

in Cypriano inueniri. Deinde si Cyprianus putasset Stephanum non præesse Galliis, sed tantum ex amicitia potuisse monere, cur non ipse per se Gallos monuisset?

NICOLAUS I. in epist. ad Michaëlem enumerat octo Patriarchas Constantinopolitanos, quos Romani Pontifices deposuerunt; inter quos vnus fuit Anthimus, quem Agapetus Papa deposuit, non obstantibus minis Augusti, & Augustæ; & loco eius ipse suis manibus Constantinopoli Menam ordinauit, vt Liberatus scribit in Breuiario, cap. 21. & Zonaras in vita Iustiniani. Item GELASIVS in epist. ad Episcopos Dardaniæ: *Dioscorum, inquit, secunda sedis presulem sua auctoritate sedes Apostolica damnauit. Et ibidem: S. Petri sedes Alexandrinum Petrum, quem se tantummodo damnasse, non etiam soluisse nouerat, non recepit.*

de depositione

Præterea Flauianum Patriarcham Antiochenum deposuit Damasus, vt scribit Theodoretus lib. 5. histor. cap. 23. Et licet Imperator Theodosius niteretur Flauianum in Episcopatu stabilire, tamen iussit eum Romam pergere ad causam dicendam. Et Theophilus Alexandrinus per legatos apud Romanum Pontificem pro Flauiano intercessit, vt refert Socrates lib. 5. histor. cap. 15. & similem operam nauasse Chrysostomum testatur Sozomenus lib. 8. cap. 3. Denique non antè potuit eum Episcopatum Flauianus tenere, quàm Romanus Pontifex placatus consensit, & legatos eius se admissurum promisit, qui mox multos Episcopos, & præcipuos Antiochenæ Ecclesiæ Presbyteros ad Papam misit, vt scribit idem Theodoretus ibidem.

Episcopum etiam Hierosolymitanum Polychronium deposuit SIXTVS III. misso ad hoc in Hierusalem S. Leone Archidiacono, qui postea fuit Papa; vt patet ex tomo 1. Conciliorum, in actis Sixti III. Si ergo Romanus Pontifex omnes Patriarchas; id est, Constantinopolitanum, Alexandrinum, Antiochenum, Hierosolymitanum aliquando deposuit, cerè summus est Iudex in Ecclesia.

Deniq; de restitutione Episcoporum ab aliis depositorum, sunt etiam multa exempla. Nam Cyprianus lib. 1. epistola 4. *Nec rescindere, inquit, ordinationem iure perfectam potest, quod Basilides post crimina sua detecta Romam pergens, Stephanum collegam nostrum longè positum, & gesta rei ac veri-*

etatis ignarum sefellit, & ex ambiret reponi se iniuste in
scopatum, de quo fuerat iuste depositus, &c.

Deinde Athanasium Alexandrinum, Paulum Constan-
nopolitanum, & Marcellum Ancyranum Episcopos a
do Orientali depositos Iulius I. restituit, ut scribit Gelatus
epistola ad Episcopos Dardaniæ; & Sozomenus lib. 3. c. 1.
Cum, inquit, propter sedis dignitatem cura omnium ad
spectaret, singulis suam Ecclesiam restituit. Et infra: Athana-
sius, & Paulus ad suas sedes reuertuntur, literasq; Iulio
scopis Orientis mittunt. Item de Theodoro deponito
nodo I. Ephesina ita legimus in Concilio Chalcedonensi
act. 1. Ingrediatur & reuerendissimus Episcopus Theodoros
et sit particeps Synodi, quia restituit ei Episcopatum
simus Archiepiscopus Leo. Multa similia afferri possunt
quæ nihil omnino respondere possunt, nec responderent
uersarij.

- » Sed contra NILVS quinque argumenta proponit
» M V M argumētum: Romanus Episcopus dicitur primus
» secundus ab ipso est Constantinopolitanus, tertius
» drinus, quartus Antiochenus, quintus Hierosolymitanus
» non dicitur primus, & secundus de superiore, & inferiori
» de iis tantum, qui sunt eiusdem ordinis, & dignitatis.
» nim Romanus Episcopus dicitur primus ratione Tyberini
» aut Tyburtini, qui ei subiecti sunt.

RESPONDEO; Romanum Pontificem simul Episcopum
Archiepiscopum, Patriarcham, & Papam esse. Et quia
Episcopum, primum esse in hac prouincia ratione Ostiensis,
qui est secundus; & Portuensis, qui est tertius; & ceteros
qui suo ordine numerari possunt. At verò ut Archiepiscopus
non esse primum ratione Ostiensis, qui non est Archiepiscopus,
sed simplex Episcopus, Archiepiscopo Romano subiecto
esse tamen primum ratione Archiepiscopi Rauennatis,
diolanensis, & ceterorum Archiepiscoporum Occidentis.

Porro, ut Patriarcham proprium Occidentis, non esse
primum ratione Rauennatis, & ceterorum, qui Patriarcharum
sunt, sed ratione Constantinopolitani, Alexandrini, Antio-
cheni, & Hierosolymitani Patriarcharum. Et hoc modo
numerari quinque primarias sedes, quarum quælibet multis
magnis prouincijs præsidet.

Postremò, vt Papam & caput Ecclesiæ vniuersæ, non esse primum ratione Constantinopolitani, aut vllius alterius; sed solum principem, ac pastorem omnium esse, nec vllum in ea potestate secundum, aut collegam habere. Nam quemadmodum esse debuit inter Episcopos eiusdem prouinciæ vnus, qui ceteris præffet, & Archiepiscopus diceretur; & inter Archiepiscopos multarum prouinciarum vnus, qui præffet ceteris, & diceretur Patriarcha: pari ratione inter Patriarchas eiusdem Catholicæ Ecclesiæ esse debuit vnus, qui ceteris præfideret, & Papa, seu Christi vicarius nominaretur: atque hunc Romanum Pontificem esse, multis iam argumentis demonstrauimus.

Argumentum SECVNDVM: Sexta Synodus, can. 36. renouat constitutionem II. & IV. Synodi, quæ Episcopo Constantinopolitano paria priuilegia tribuerunt cum iis, quæ habet Episcopus Romanus: non igitur Romanus Episcopus maior est auctoritate, ac dignitate Constantinopolitano. proinde non potest omnibus Episcopis imperare.

RESPONDEO; In Concilio II. generali non fuit Episcopus Constantinopolitanus æquatus Romano, sed solum antepositus Alexandrino, atque Antiocheno, vt patet ex can. 5. eiusdem Concilij, cuius hæc sunt verba: *Constantinopolitana ciuitatis Episcopum, habere oportet primatus honorem post Romanum Episcopum, propterea quod sit noua Roma.*

In Concilio verò Chalcedonensi, act. 16. ad istum canonem addiderunt, oportere eum paria priuilegia habere cum Romano Pontifice; sed cùm à legatis Pontificis reclamatum esset, idem Concilium epistolam ad Leonem scripsit, qua petiit confirmari Concilij decreta: verùm ausi non sunt Patres in ea epistola mentionem facere parium priuilegiorum, sed solum scripserunt, se renouasse Canonem II. Synodi, quo secundus honor Episcopo Constantinopolitano tribuebatur. Habetur hæc epistola in actis Concilij Chalcedonensis, act. 3.

Sanctus quoque LEO in epist. 59. qua Concilio respondet, & in aliis omnibus, quas de hac causa scripsit, nusquam meminit parium priuilegiorum; sed solum acriter damnat Episcopi Constantinopolitani ambitiosam cupiditatem, quod se Alexandrino, atque Antiocheno anteponeere voluerit.

Scribit quoque Nicephorus lib. 17. cap. 9. cum Ioanne Papa Constantinopolim venisset, à Iustino Imperatore tantum fuisse Pontificem, ut assideret Epiphанию, Patriarchæ Constantinopolitano, ut quasi pares viderentur; sed Pontificem non antè sedere voluisse, quàm pro prærogatiua Apostolica sedis thronus sibi supra Epiphanium collocatus esset. Ex quo apparet, Canonem illum de paribus priuilegiis non fuisse admissum, etiam longo tempore post Concilium Chalcedonense: nec ex ipso Concilio vim ullam habuisse. Alioquin Epiphanius ille canonem Concilij protulisset, nec potius fuisset in sua Ecclesia Romano Pontifici supra se thronum collocari. Iraque solus est canon 36. sextæ Synodi, qui Episcopum Constantinopolitanum Romano æquauit.

Ceterum nullius roboris sunt illi canones. Non enim canones sunt VI. Synodi veræ, legitimæ atque œcumenicæ, sed alterius cuiusdam conuenticuli, quod se falsò sextam Synodum nominauit. Constat enim sextam Synodum, quæ celebrata est à Gathone Papa, & Constantino IV. Imperatore celebrata, nullos canones edidisse: sed post annos quinque ab eodem dissoluta, iterum conuenisse nescio quot Episcopis, auctore Iustiniano iuniore, ac multos canones edidisse sub nomine sextæ Synodi. Id quod manifestè colligitur ex principio horum ipsorum canonum, tum ex confessione Tharasilij Episcopi Constantinopolitani in VII. Synodo, cap. 4. quos eosdem canones erraticam Synodum Beda appellauit, & à Sergio Papa, qui tunc sedebat, reprobatos fuisse scribit in libro de sex ætatibus, in Iustiniano iuniore. Ex quo sequitur istam falsam Synodum sextam aut non fuisse generalem, aut non fuisse legitimam. Nam generalis legitima esse non potest, ubi deest auctoritas primæ sedis, ut ipsimet Græci testantur in VII. Synodo, actione 6.

Ac deinde, qua ratione generalis legitima dici potest, si quæquam ne vnus quidem Latinorum est vocatus? Si autem legitima non fuit, planum est nullam auctoritatem habere potuisse. Si verò legitima fuit, sed particularis, non generalis, non potuit leges ferre nisi in homines sibi subiectos; non potuit igitur sedem Romanam deprimere, ac priuilegiis spoliare, quod tamen facere conata est cum ei sedem Constantinopolitanam, alioquin inferiorem atque subiectam, æquare

tauit. Nam non fuisse vnquam Romanam sedem Græcorum Concilio subiectam, vel ex eo probatur, quod nec vlla lege imperatoria, neque canone Ecclesiastico, neque ratione, neque consuetudine id Græci probare possunt. Leges enim & canones nulli sunt, qui primam sedem secundæ subiiciant. id ipsum rationi maximè aduersatur. Denique nulla potest historia in medium adferri, qua constet aliquid actum ex auctoritate à Græcis Episcopis in Romana Ecclesia, aut ceteris Ecclesiis Occidentis.

DEINDE primatum Romanæ Ecclesiæ, aut Christus dedit, vt nos credimus; aut certè Nicanum generale Cōcilium, vt Nilus ipse docet: quo iure igitur Trullanum particulare Concilium potuit auferre, quod Christus ipse, aut generale Concilium dederat? tolli autem primatum Romanæ Ecclesiæ per illam communicationem priuilegiorum, quam Trullanum Concilium decreto suo sancit, manifestum est. Non enim eminet supra omnes, qui aliquem parem habet.

Adde præterea, quod tametsi II. & IV. Synodus non æquarint Romano Pontifici Constantinopolitanum, sed solùm secundum ab eo fecerint; id ipsum tamen non fuit ratum, donec Apostolica sedes contradixit. Nam idcirco in IV. Synodo, cum Græci vellent sedi Constantinopolitanæ secundum locum dare, & ad hoc probandum allegarent decretum secundæ Synodi ante annos propè LXXX. celebratæ, legati Romani dixerunt: *Si annis LXXX. hoc beneficio & si sunt, quid nunc requirunt? si nunquam & si sunt, quare requirunt?* Quibus verbis significabant frustra allegari decretum illud, quod tanquam irritum nunquam in vsu fuerat.

Argumentum TERTIVM: Si Romanus Pontifex, quia primus Patriarcharum est, imperium habet in secundum; id est, in Constantinopolitanum: igitur pari ratione Constantinopolitanus, quia est secundus, imperium habebit in Alexandrinum, qui est tertius; & Alexandrinus, quia est tertius, in Antiochenum, qui est quartus; & iste in Hierosolymitanum, qui est postremus. At nulla ratio, nulla lex, nulla consuetudo hoc admittit.

RESPONDEO; Romanum Pontificem, non quia est primus Patriarcha, imperium habere in Constantinopolitanum, & ceteros Patriarchas; sed quoniam solus est Papa Ecclesiæ

clesiæ vniuersæ, successor Petri, & Christi vicarius generalis. Quemadmodum quilibet Archiepiscopus non ideo primus Episcopis ceteris eiusdem prouinciæ, quod sit primus Episcopus; sed quod solus sit Archiepiscopus eius prouinciæ. Quilibet Patriarcha non propterea eminent potestate super omnes Archiepiscopos sibi subiectos, quod sit ipse primus Archiepiscopus; sed quod sit in tota ea regione summus Archiepiscopus, & Patriarcha.

- » Argumentum **QVARTVM**: Romanus Episcopus non ordinat Patriarchas, quemadmodum Patriarchæ suos ordinant Metropolitanos, & Metropolitanos suos Episcopos. non tamen ita præest Patriarchis, vt illi Metropolitanis, & Metropolitanis Episcopis.

RESPONDEO; Romanus quidem Pontifex non conuenit ordinare Patriarchas, quia non poterat commodè fieri, vt vel ipsi Romam venirent, vel ad eos Pontifex ipse proficeretur: tamen confirmabat per literas, vt supra ostendimus exemplo Anatholij Constantinopolitani, & Maximi Antiocheni. Et non fuisse inanem istam confirmationem, manifestè declarat causa Flauiani, qui nunquam obtinuit Antiochenam Ecclesiam, donec Episcopus Romanus consentiret. **AD HÆC**, non minus certè est deponere, quam ordinare Episcopum: Romanus autem Pontifex non semel, sed quoties opus fuit, vel deposuit, vel reuocauit Patriarchas, vt supra demonstraui. Denique Metropolitani Patriarcham Constantinopolitanum ab Agapeto Papa Romano ordinatum, ignorare Nilus non potest, cum id Zozimus literis mandauerit in vita Iustiniani.

- » Argumentum **QVINTVM**: Nicæna Synodus, can. 4. terminauit Patriarchis omnibus suas regiones; ac Romanus quidem tradidit Occidentem; Alexandrino Ægyptum, Libyam, & Pentapolim, Antiocheno Syriam, & Mesopotamiam. Non igitur vnus Pontifex Romanus omnia regere debet, & Patriarchis ceteris imperare.

RESPONDEO; Nicænum Concilium nullam regionem Romano Pontifici assignauit. Quod enim de Occidente Nilus dicit, ex Balsamonis interpretatione didicit, non ex ipso canone Concilij. Nam in ipso canone nihil est de Romano Pontifice, nisi hæc sententiola, quam ita citat ipsemet Nilus.

Επειγὸ τῶ ἐν τῇ Ρώμῃ Ἐπισκόπῳ τῦτο συνδέσ ὄειν; hoc est, quoniam & Romano Episcopo id est consuetum. Quæ verba cum rationem reddant, cur debeat iuxta antiquum morem Episcopo Alexandrino subiecta esse Ægyptus, Lybia, & Pentapolis; non possunt alium sensum facere, quàm istum, quoniam Romanus Pontifex consuevit Alexandrino Episcopo tres illas prouincias committere gubernandas.

Deinde, si Nicænum Concilium Romano Pontifici ditio- nem determinare volebat, quare non ab ipso incipiebat? Cur cœpit ab Alexandrino, qui secundus erat: & quare non nomi- nauit regionem, quam Romano Pontifici tribuebat? Ad d. postremo, quod etiam si Nicænum Concilium disertis verbis dixisset, ad Romanum Pontificem propriè Occidentem per- tinere, adhuc nihil omnino Nilus obtineret; nam id sine du- bio esset intelligendum de Patriarchali Romani Pontificis ditio- ne, præter quam idem ipse summam habet in omnem Ecclesiam potestatem. Vbi etiam obiter est obseruandum quod ait Nilus, Romano Pontifici Occidentem debere esse subiectum, ab Illyrico interprete fidelissimo prætermis- sum esse, ne videlicet ipse Illyricus, Nili sui testimonio, Romano Pontifici subiectus esse cogeretur.

CAPVT XIX.

Idem probatur ex legibus, dispensationibus, & censuris.

ARGVMENTVM septimum duci potest ex auctori- tate leges ferendi, dispensandi & puniendi; quam Romanus Episcopus in Ecclesiæ filios, quamuis maximos, & nobilissimos exercuit. De legibus plu- rima exempla proferri possent. rari enim fuere Põtifices, qui non aliquid decreuerint.

Sæctus Leo epistolam primam scribit ad Episcopos Cam- pania, Piceni, Thuscia, & per vniuersas prouincias constitu- tos; atque in extrema epistola ita loquitur: *Hoc admonitio nostra denunciatur, quod si quis fratrum contra hac constituta uenerit, vel venire tentauerit, & prohiberi a fuerit ausus ad- mittere, a suo se nouerit officio submonendum.* Et infra: *Omnia decre-*